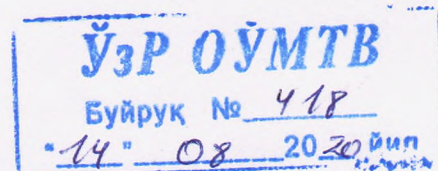

Ўзбекистон Республикаси
Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги

5112400- Ўзга тилли гуруҳларда ўзбек тили
бакалаврият таълим
йўналишининг малака талаблари

Тошкент

1. ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН ВА КИРИТИЛГАН:

- Алишер Навоий номидаги Тошкент давлат ўзбек тили ва адабиёти университети.

2. ТАСДИҚЛАНГАН ВА АМАЛГА КИРИТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги хузуридаги Олий ва ўрта махсус, профессионал таълим йўналишлари бўйича ўқув-услубий бирлашмалар фаолиятини Мувофиқлаштирувчи кенгашнинг 2020 йил «14» 08 даги 3 - сонли йиғилишида маъқулланган.

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2020 йил «14» 08 даги 418 - сонли буйруғи билан тасдиқланган.

ЖОРИЙ ЭТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги

Мазкур Малака талаби 5112400- Ўзга тилли гуруҳларда ўзбек тили таълим йўналиши Давлат таълим стандарти, Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари классификатори, Ўзбекистон Республикаси Миллий малака рамкасига мувофиқ ишлаб чиқилган ва расмий меъёрий-услубий хужжат ҳисобланади.

Мазкур Малака талабини Ўзбекистон Республикаси ҳудудида расмий чоп этиш ҳукуқи Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигига тегишлидир.

МУНДАРИЖА

Т/р		бет
1.	5112400- Ўзга тилли гуруҳларда ўзбек тили бакалаврият таълим йўналишининг умумий тавсифи	4
1.1.	Қўлланиш соҳаси	4
1.1.1.	5112400- Ўзга тилли гуруҳларда ўзбек тили таълим йўналиши Малака талабининг қўлланилиши.....	4
1.1.2.	Малака талабларининг асосий фойдаланувчилари.....	4
1.2.	5112400- Ўзга тилли гуруҳларда ўзбек тили таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг тавсифи	5
1.2.1.	5112400- Ўзга тилли гуруҳларда ўзбек тили таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятининг соҳалари.....	5
1.2.2.	5112400- Ўзга тилли гуруҳларда ўзбек тили таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг объектлари.....	5
1.2.3.	5112400- Ўзга тилли гуруҳларда ўзбек тили таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг турлари.....	6
1.2.4.	5112400- Ўзга тилли гуруҳларда ўзбек тили таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий вазифалари.....	6
2.	5112400- Ўзга тилли гуруҳларда ўзбек тили таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий компетенцияларига қўйиладиган талаблар.....	8
2.1.	Умумий компетенциялар.....	8
2.2.	Касбий компетенциялар.....	9
2.3.	Бакалавр даражаси квалификацияси	9
3.	5112400- Ўзга тилли гуруҳларда ўзбек тили бакалаврият таълим йўналиши ўқув режаси ва фан дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар.....	9
3.1.	5112400- Ўзга тилли гуруҳларда ўзбек тили бакалаврият таълим йўналиши ўқув режаси ва фанлар дастурларига қўйиладиган умумий талаблар.....	9
3.2.	5112400- Ўзга тилли гуруҳларда ўзбек тили бакалаврият таълим йўналиши ўқув режасидаги юклама ҳажми	10
	Библиографик маълумотлар.....	11

1. **5112400- Ўзга тилли гуруҳларда ўзбек тили бакалавр таълим йўналишининг умумий тавсифи**

5112400- Ўзга тилли гуруҳларда ўзбек тили бакалавр таълим йўналиши бўйича бакалаврлар тайёрловчи олий таълимнинг ўқув режа ва фан дастури асосида ўқитиш кундузги (кечки ва сиртки) таълим шаклларида амалга оширилади.

Кундузги таълимда бакалаврият дастурининг меъерий муддати тўрт йил. Бакалаврият дастурларида кечки ва сиртки таълим шакллари бўйича меъерий ўқиш муддатлари фарқлиниши мумкин. Кечки ва сиртки таълим шаклларида меъерий ўқиш муддатлари кундузги таълимнинг меъерий муддатига нисбатан камида тенг бўлиши, аммо бир йилдан кўп бўлмаслиги лозим. Кечки ва сиртки таълим шаклларида меъерий ўқиш муддатлари олий таълим ташкилоти томонидан мустақил белгиланади.

Бакалаврият дастурларини амалга оширишда олий таълим ташкилоти электрон ўқитиш ва масофавий таълим технологиялардан кенг қўллаши лозим. Хусусан, жисмоний чекланган (ногирон) талабаларни ўқитишда электрон ўқитиш ва масофавий таълим технологиялари орқали ўқув материалларини эркин шаклда олиш ва узатиш имконияти таъминланиши керак.

Фан дастурларининг назарий ва амалий машғулотларини тўлиқ ўзлаштирган, якуний давлат аттестациясидан муваффақиятли ўтган шахсга «бакалавр» даражаси ҳамда олий маълумот тўғрисидаги давлат намунасидаги расмий ҳужжат(лар) - йўналиш бўйича квалификацияси киритилган «диплом» иловаси билан берилади.

1.1. **Қўлланиш соҳаси**

1.1.1. **5112400- Ўзга тилли гуруҳларда ўзбек тили таълим йўналиши Малака талабининг қўлланилиши**

Олий таълимнинг ушбу малака талаби **5112400- Ўзга тилли гуруҳларда ўзбек тили** таълим йўналиши бўйича олий маълумотли бакалаврлар тайёрлаш ўқув режа ва фан дастурларининг ўзлаштирилишини амалга оширишда Ўзбекистон Республикаси ҳудудидаги барча олий таълим муассасалари учун талаблар мажмуини ифодалайди.

Олий таълим муассасаси мазкур бакалаврият таълим йўналиши бўйича кадрлар тайёрлаш ваколатига эга бўлганда малака талаби асосида ўқув режа ва фан дастурларини амалга ошириш ҳуқуқига эга ҳисобланади.

1.1.2. **Малака талабининг асосий фойдаланувчилари:**

-мазкур таълим йўналиш бўйича фан, техника ва ижтимоий соҳа ютуқларини ҳисобга олган ҳолда ўқув режа ва фан дастурларини сифатли ишлаб чиқиш, самарали амалга ошириш ва янгилаш учун масъул олий таълим ташкилотларининг профессор - ўқитувчилари;

-таълим йўналишининг ўқув режа ва фан дастурларини ўзлаштириш бўйича ўқув ҳамда тарбия фаолиятини самарали амалга оширувчи барча ходимлари ва талабалари;

-ўз ваколат доирасида битирувчиларнинг тайёргарлик даражасига жавоб берадиган олий таълим ташкилотларининг бошқарув ходимлари (ректор, проректорлар, ўқув-услубий бошқармаси (бўлим) бошлиғи, деканлар ва кафедра мудирлари);

-битирувчиларнинг тайёргарлик даражасини баҳолашни амалга оширувчи Таълим сифатини назорат қилиш бўлими, Давлат аттестация ва имтиҳон комиссиялари;

-олий таълим ташкилотни молиялаштиришни таъминловчи органлар;

-олий таълим тизимини аккредитация ва сифатини назорат қилувчи ваколатли Давлат органлари;

-таълим йўналишини ихтиёрий танлаш ҳуқуқига эга бўлган абитуриентлар ва бошқа манфаатдорлар.

1.2. 5112400- Ўзга тилли гуруҳларда ўзбек тили бакалаврият таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг тавсифи

1.2.1. 5112400- Ўзга тилли гуруҳларда ўзбек тили бакалаврият таълим йўналиши бўйича бакалавр касбий фаолиятининг соҳалари:

5112400- Ўзга тилли гуруҳларда ўзбек тили бакалаврият таълим йўналиши умумий ўрта таълим мактаблари ва ўрта махсус таълим муассасалари учун бакалаврият таълим йўналиши бўйича педагог кадрлар тайёрлаш жараёнида фойдаланиладиган фанлар, педагогик фаолият воситалари, усуллари, методларини билиш;

-хорижий мамлакатларда ташкил қилинган ўзбек тилини ўргатувчи курсларда, ўзбек тили ва маданияти марказларида фаолият кўрсатиш;

-вазирлик ва ташкилотлар раҳбарларининг маънавий-маърифий ишлар самарадорлигини ошириш, давлат тили тўғрисидаги қонун ҳужжатларига риоя этилишини таъминлаш масалалари бўйича маслаҳатчи сифатида ишлаш;

- ЎзР ФА Ўзбек тили, адабиёти ва фольклори институти ва бошқа тармоқлар илмий-тадқиқот институтларида мустақил тадқиқотчи сифатида илмий-педагогик тадқиқот ишлари билан шуғулланиш;

- оммавий ахборот воситалари, давлат бошқаруви органлари, бошқа давлат ва нодавлат муассасаларида, вазирлик ва ташкилотлар раҳбарларининг маънавий-маърифий ишлар самарадорлигини ошириш, давлат тили тўғрисидаги қонун ҳужжатларига риоя этилишини таъминлаш масалалари бўйича маслаҳатчи сифатида касбий фаолият юритиш каби комплекс масалалар мажмуасини қамраб олади.

Йўналиши бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиққан ҳолда бакалаврларнинг касбий фаолият соҳаларида қўшимча ва ўзгаришлар бўлиши мумкин. Бўлиши мумкин бўлган қўшимча ва ўзгаришлар муайян таълим йўналишларининг малака талаблари ва ўқув режаларини ишлаб чиқишда ҳисобга олиниши назарда тутилади.

1.2.2. 5112400- Ўзга тилли гуруҳларда ўзбек тили таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятининг объектлари:

- ўзбек тили (давлат тили), ўзбек тили ва адабиёти таълими жараёнлари; ўқитишнинг замонавий педагогик технологиялари ва методлари, таълимнинг назарий масалалари; ўқитиш методикаси; лойиҳалаштириш асосида ўқув жараёнини бошқариш технологиялари, маъруза, амалий ва лаборатория машғулотларини лойиҳалаштириш ва ташкил этиш жараёни, шахсий ва касбий ахборот майдонини шакллантириш жараёни, мактабдан ташқари таълим муассасалари таълим-тарбия жараёни; таълим соҳасидаги муаммолар ва уларнинг ечимларини топишни ташкил этиш жараёни; таълимни бошқариш ва педагогик жараённи ташкил этиш;

- ўзбек тили: назарий ва амалий, синхрон, диахрон, ижтимоий-маданий ва дилектологик аспектларда; нутқ маданияти ва услубияти, давлат тилида иш юритиш; замонавий ўзбек тили ва ёзуви;

- адабиёт: бадиий адабиёт ва халқ оғзаки ижоди тарихий ва назарий аспектларда, жаҳон адабиёти;

- мос ихтисослик бўйича илмий-тадқиқот жараёнлари, маънавий-маърифий тарғибот ишлари жараёни.

Йўналиши бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиққан ҳолда бакалаврларнинг касбий фаолият объектларида қўшимча ва ўзгаришлар бўлиши мумкин. Бўлиши мумкин бўлган қўшимча ва

ўзгартишлар муайян таълим йўналишларининг малака талаблари ва ўқув режаларини ишлаб чиқишида ҳисобга олиниши назарда тутилади.

5112400- Ўзга тилли гуруҳларда ўзбек тили таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолияти қуйидагиларни камраб олади:

- ўзга тилли умумий ўрта таълим мактаблари ва ўрта махсус таълими муассасаларида “Ўзбек тили”, “Она тили ва адабиёти”, “Ҳозирги ўзбек адабий тили”, “Адабиёт” фанларидан ўрнатилган тартибда дарс бериш;

- таълим тизимида кабинет мудири ва унга тенглаштирилган лавозимларда ишлаш;

- мос таълим йўналишлари бўйича таълимни амалга оширувчи вазирликлар, унинг тармоқ бошқармалари ва муассасаларида методист бўлиб ишлаш;

- ижтимоий-гуманитар йўналишдаги илмий-тадқиқот ташкилотларида кичик илмий ходим бўлиб ишлаш;

- архивларда, ахборот-ресурс марказларида маслаҳатчи-методист; нашриётларда, оммавий ахборот воситаларида муҳаррир, мусахҳих; қўлёзма фондларида, турли тадбиркорлик субъектларида, нодавлат ва жамоат ташкилотларида ишлаш;

- маҳаллий ўз-ўзини бошқариш органлари ҳамда жойлардаги маънавият ва маърифат марказларида ишлаш;

- хорижий мамлакатларда ташкил қилинган ўзбек тилини ўргатувчи курсларда, ўзбек тили ва маданияти марказларида фаолият кўрсатиш;

- вазирлик ва ташкилотлар раҳбарларининг маънавий-маърифий ишлар самарадорлигини ошириш, давлат тили тўғрисидаги қонун ҳужжатларига риоя этилишини таъминлаш масалалари бўйича маслаҳатчи сифатида ишлаш;

- ишлаб чиқариш соҳаларида, касбий таълим педагогикаси ва технологияси, ўқитишнинг дидактик воситаларини ишлаб чиқиш ва амалиётга жорий этиш.

1.2.3. 5112400- Ўзга тилли гуруҳларда ўзбек тили таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг турлари:

-педагогик;

-илмий-тадқиқот;

-маънавий-маърифий;

-ташкилий-бошқарув;

- ахборот-таҳлилий фаолият.

Йўналиш бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиққан ҳолда бакалаврларнинг касбий фаолият турларида қўшимча ва ўзгартишлар бўлиши мумкин.

Таълим йўналиши бўйича тайёрланган бакалаврлар касбий фаолиятларининг муайян турлари таълим жараёнининг манфаатдор иштирокчилари билан ҳамкорликда олий таълим ташкилоти томонидан аниқланади.

1.2.4. 5112400- Ўзга тилли гуруҳларда ўзбек тили таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий вазифалари

5112400- Ўзга тилли гуруҳларда ўзбек тили таълим йўналиши бўйича Миллий малака рамкасининг 6-малака даражаси ҳамда бакалавр касбий фаолиятларининг соҳалари, объектлари ва турларига мувофиқ бакалаврият битирувчиси қуйидаги касбий вазифаларни бажаришга қодир бўлиши лозим:

Педагогик фаолияти бўйича:

- таълим мазмунини белгилаш тамойиллари ва мезонларига риоя этиш, ўқув материалларини танлаш ва тизимлаштиришга доир замонавий ёндашувларни ҳисобга олиш, ўқув материалларини моделлаштириш малакасига эга бўлиш;
- ўзбек тили ва адабиётини, ҳозирги рус тилининг ўзига хос хусусиятлари, илмий-назарий, фалсафий-эстетик асосларини, замонавий таълим технологияларини чуқур ўзлаштириш;
- ўзбек тили ва адабиётининг бой имкониятларидан фойдалана олиш, бунинг учун ўз устида тинимсиз ишлаш, мустақил билим олиш кўникмаларини шакллантириш;
- кенг дунёқарашга эга бўлган ва мустақил фикрлайдиган маънавий етук мутахассис сифатида шаклланиш;
- ўзбек тили ва адабиётини ўзга тилли мактаблар, профессионал таълим, хорижий мамлакатларда ташкил қилинган ўзбек тили курслари, марказларида ўқитишнинг самарали усулларини чуқур эгаллаши ва ундан фойдалана олиш кўникмаларига эга бўлиш;
- рус, инглиз тилини чуқур ўзлаштириши ва ундан касбий фаолиятда фойдалана олиш;
- ривожланган хорижий мамлакатлар таълим тизими билан яқиндан танишган ҳолда улардаги ўқитишнинг илғор усулларини таълим жараёнига татбиқ қила олиш;
- яхлит педагогик жараённинг умумий қонун, қонуният ва тамойилларига амал қилиш, таълим-тарбия жараёнида гнесеологик, ташкилий, психологик, дидактик, социологик ва кибернетик қонуниятларнинг уйғунлигига эришиш;
- таълим-тарбия жараёни таркибий қисмлари (мақсад, натижа, мазмун, шакл, метод ва восита)нинг ўзаро алоқадорлиги ва умумийлигини ҳисобга олиши;
- таълим-тарбия жараёнини ташкил этишнинг асосий ва ёрдамчи шаклларида унумли фойдаланиш; ўқувчиларнинг бўш вақтини самарали ташкил этиш ва ўтказиш;
- таълим-тарбиянинг хилма-хил методларини, замонавий педагогик технологияларни оқилона танлай олиш, ижодий ёндашув асосида метод ва технологияларнинг миллий менталитетга мослигини таъминлаш.

Илмий-тадқиқот фаолиятида:

- ўзбек тили, адабиёти, чоғиштира тилшунослик соҳасида олинган назарий амалий билимларни қўллаш орқали илмий тадқиқотлар олиб бориш;
- илмий-тадқиқот институтлари ва илмий марказларда ўзбек тилини ўқитиш методикасига, шунингдек, тилшунослик, адабиётшуносликнинг назарий масалаларига оид мавзуларда тадқиқотлар олиб бориш;
- рус ва бошқа хорижий тиллардаги манбаларни ўқий олиш ва таржима қила олиш, ўз тадқиқоти мавзусига оид рус, инглиз тилидаги материалларни ўқий олиш ва амалда қўллаш;
- интернет тармоғида энг янги илмий ютуқлар хақидаги маълумотларни мақсадга йўналган ҳолда қидириш ва топиш;
- касбий фаолият объекти йўналишига мос янги илмий натижалар, илмий адабиётлар ёки илмий-тадқиқот лойиҳаларини ўрганиш;
- тил ва адабиёт ўқитишнинг самарали методларига оид хорижий давлатлардаги илмий тўпламлар, илмий-тадқиқотларни ўрганиш;
- маълумотларни жамлаш, қайта тайёрлаш, мавзу бўйича илмий маълумотларни тизимли таҳлил қилиш;
- илмий-тадқиқот натижалари ва ишланмаларини татбиқ этиш.

Маънавий-маърифий фаолиятида:

- маънавий-маърифий ишларни режалаштира олиш, уни ташкил этиш методикасини эгаллаш, ўқувчилар онгига миллий ғоя ва миллий ғурурни сингдириш;
- ўқувчиларда мафкуравий ва ахборот хуружларига, ҳозирги даврдаги энг глобал муаммо – оммавий маданиятга қарши иммунитетни юзага келтириш метод ва технологияларини билиш;
- глобаллашув шароитида кечаётган жараёнларда миллий тил ва адабиётнинг ўрни ва таъсири ҳақида тушунтириш ишларини олиб бориш;
- вазирлик ва ташкилотлар раҳбарларининг маънавий-маърифий ишлар самарадорлигини ошириш, давлат тили тўғрисидаги қонун ҳужжатларига риоя этилишини таъминлаш бўйича малака ва тажрибасига;
- маҳаллаларда маънавий-ахлоқий тарбия масалалари бўйича суҳбатлар ўтказиш;
- миллий урф-одат ва маросимларни ўтказишда, умуминсоний кадриятлар, меҳроқибат, бағрикенглик, ватанпарварлик, садоқат каби юксак инсоний фазилатларни очиб бериш.

Ташкилий-бошқарув фаолиятида:

- педагогик ва ахборот технологиялардан фойдаланган ҳолда ишлаб чиқариш жараёнлари мониторинги ва сифатини баҳолаш механизмларини ишлаб чиқиш;
- жамоада ижтимоий ва маънавий-маърифий ишларни ташкил этиш ва бошқариш;
- касбий муаммолар ечимини топиш;
- ижрочилар жамоаси ишини ташкил қилиш;
- фикрлар хилма-хиллиги шароитида бошқарув қарорини қабул қилиш;
- бажараётган фаолияти бўйича иш режасини тузиш ҳамда уни бажариш, назорат қилиш ва амалга оширилган ишнинг натижасини баҳолаш.

Ахборот-таҳлил фаолияти бўйича:

- ташкилотнинг ички ҳужжат айланиш тизимининг ишлаши тўғрисидаги маълумотларни таҳлил қилиш, турли кўрсаткичлар бўйича маълумотлар базасини юритиш ва ташкилий лойиҳалар иштирокчиларига ахборот таъминотини яратиш кўникмаларига эга бўлиш;
- ташкилотни ривожлантиришга йўналтирилган лойиҳаларни амалга оширишда (қорхона, давлат ёки маҳаллий бошқарув идораси) ташқи алоқаларни кенгайтириш ва тажриба алмашиш учун зарур маълумот тўплаш тизимларидан фойдаланган ҳолда шериклар билан муносабатларни ташкил этиш ва қўллаб-қувватлаш;
- тил ўргатиш жараёнида бизнес-режаларни моделлаштириш ва бизнес жараёнларини ташкилотларнинг амалий фаолиятида қайта ташкил этиш усулларидан фойдаланиш;
- хорижий ҳамкорлар билан ёзишмалар олиб бориш, электрон ҳужжатлар юритиш;
- ижтимоий тармоқларда, ОАВда ўзбек тилининг давлат тили сифаттидаги нуфузи ва обрўсини ошириш чораларни кўришга оид тарғибот материалларини тайёрлаш.

2. 5112400- Ўзга тилли гуруҳларда ўзбек тили таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий компетенцияларига қўйиладиган талаблар

2.1. Умумий компетенциялар:

- дунёқараш билан боғлиқ тизимли билимларга эга бўлиш;
- гуманитар ва ижтимоий-иқтисодий фанлар асосларини, давлат сиёсатининг долзарб масалаларини билиши, ижтимоий муаммолар ва жараёнларни мустақил таҳлил қила олиш;

-фуқаролик жамиятининг долзарб масалаларини билиши, Ўзбекистонни ривожлантириш стратегиясига асосланган фаол ҳаётий нуктаи назарга эга бўлиш;

-дунёқараш билан боғлиқ фалсафий билимларга тизимли эга бўлиш, мустақил таҳлил қила олиш, касбий фаолиятида уларни ҳисобга ола билиш;

-хорижий тиллардан бирида касбий фаолиятига оид ҳужжатлар ва ишлар моҳиятини тушуниш, табиий-илмий фанлар бўйича касбий фаолияти доирасида зарурий билимларга эга бўлиш ҳамда улардан замонавий илмий асосда ҳаётда ва ўз касбий фаолиятида фойдалана билиш;

-ахборот йиғиш, сақлаш, қайта ишлаш ва улардан фойдаланиш усулларини эгаллаган бўлиш, халқаро ёзишмаларни ва электрон алоқаларни олиб бориш, ўз касбий фаолиятида мустақил асосланган қарорлар қабул қила олиши;

-янги билимларни мустақил эгаллай билиш, ўз устида ишлаш ва меҳнат фаолиятини илмий асосда ташкил қила олиш;

-соғлом турмуш тарзи ва унга амал қилиш зарурияти тўғрисида илмий тасаввур ҳамда эътиқодга, ўзини жисмоний чиниқтиришнинг билим, кўникма ва қобилиятларига эга бўлиш.

2.2. Касбий компетенциялар:

-юқори савияда дарс машғулотларини ташкил қилиш маҳоратига эга бўлиш;

-вазирлик ва ташкилотлар раҳбарларининг маънавий-маърифий ишлар самарадорлигини ошириш, давлат тили тўғрисидаги қонун ҳужжатларига риоя этилишини таъминлаш масалаларини чуқур билиш;

-ўзбек тилини дунё миқёсида тарғиб қилиш қобилиятини шакллантириш;

-хорижий мамлакатларда ташкил қилинган ўзбек тилини ўргатувчи курсларда, ўзбек тили ва маданияти марказларида фаолият кўрсатиш малакасини эгаллаш;

-меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатларни излаш, таҳлил қилиш ва улардан ўз профессионал фаолиятида фойдаланиш кўникмаларига эга бўлиш;

-халқаро алоқаларни йўлга қўйиш, оммавий нотиклик қилиш, музокаралар, учрашувлар, халқаро ёзишмалар ва электрон алоқаларни олиб бориш қобилияти;

- касбий фаолиятнинг стандарт вазифаларини ахборот ва коммуникация технологияларидан фойдаланган ҳолда ва ахборот хавфсизлигининг асосий талабларини ҳисобга олган ҳолда ҳал қилиш қобилиятига эга бўлиш.

Бакалавриат дастурини ишлаб чиқишда ташкилот бакалавр дастурининг маълум билим ва (ёки) фаолият турига (йўналишига) йўналишини ҳисобга олган ҳолда битирувчиларнинг қўшимча компетенциялар билан тўлдиришга ҳақлидир.

2.3. Қуйидаги бакалавр даражаси квалификацияси берилади:

- Педагог, ўзга тилли гуруҳларда ўзбек тили ўқитувчиси.

3. 5112400- Ўзга тилли гуруҳларда ўзбек тили бакалавриат таълим йўналиши ўқув режаси ва фан дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар

3.1. 5112400- Ўзга тилли гуруҳларда ўзбек тили бакалавриат таълим йўналиши ўқув режаси ва фанлар дастурларига қўйиладиган умумий талаблар

Бакалавриат таълим йўналиши ўқув режаси ва фанлар дастурлари таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг тавсифи ҳамда касбий компетенцияларига қўйиладиган талабларга мувофиқ, талабалар мажбурий ва танлов фанларини ўзлаштириши, амалиётларни ўташи ва натижада касбий фаолиятида зарур билим, кўникма ва малака компетенцияларини эгаллашини таъминловчи мазмунда ишлаб чиқилади.

Ўқув режаси кредит-модуль тизими асосида шакллантирилади. Бунда ўқув жараёни графиги, ҳафталар кесимида ўқиш вақти, аттестациялар, амалиётлар, таътиллار, семестрлар бўйича ўтиладиган “Табиий-илмий ва гуманитар фанлар”, “Умумқасбий фанлар”, “Махсус фанлар”, машғулотлар турлари, ажратилган соатлар, кредитлар, фанлар коди, Давлат аттестацияси ва бошқалар кўрсатилади.

Ўқув режаларга киритиладиган мажбурий ва танлов фанлар турдош олий таълим муассасалар билан ҳамкорликда таянч олий таълим муассасалари томонидан белгиланади.

3.2. 5112400- Ўзга тилли гуруҳларда ўзбек тили бакалаврият таълим йўналиши ўқув режасидаги юклама ҳажми

Барча турдаги аудитория ва аудиториядан ташқари ўқув ишларини ўз ичига олган ўқув юкламасининг энг юқори ҳажми ҳафтасига 54 соат қилиб белгиланади. Ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда (кундузги) ўқиш шакли учун аудитория машғулотларининг энг юқори ҳажми ҳафтасига 30 соатгача қилиб белгиланиши мумкин.

Ўқув даврлари	Кундузги таълим шакли учун*
Назарий ва амалий таълим*	40-60%
<i>Шу жумладан, мустақил таълим</i>	-
Аттестация	6-8%
Таътил	10-30%
Малакавий амалиёт	15-30%
Битирув малакавий иши**	2-3%

* Назарий таълим таркибига аттестациялар ҳам киради.

**Битирув малакавий иши таркибига уни ҳимоялаш бўйича Давлат аттестациялари ҳам киради.

Ўқишнинг меъёрий муддати тўрт йил бўлгани ҳолда ўқув жараёни 204 ҳафта давом этиши зарур.

Ўқув даврининг умумий ҳажми қуйидагича тақсимланиши мақсадга мувофиқ:

Назарий ва амалий таълим	106 ҳафта
Малака амалиётлари	30 ҳафта
Битирув малакавий иши ёки давлат аттестацияси	5 ҳафта
Аттестациялар	21 ҳафта
Таътиллار	42 ҳафта
Жами	204 ҳафта

Ўқув даврининг умумий ҳажми қуйидагича тақсимланади:

назарий ва амалий таълим –	51 %;
аттестация –	10 %;
таътил –	20 %;
малака амалиёти –	17 %;
битирув малакавий иши –	2 %.

Библиографик маълумотлар

УДК: 002: 651. 1/17
ОКС 01.040.01

Гуруҳ Т 55

Таянч сўзлар:

Давлат таълим стандартлари, малака талаблари, ўқув режа, компетенция, кредит, модуль, касбий фаолият турлари, амалиёт объекти, кадрлар сифати, касбий фаолият тури, таълим йўналиши, касбий фаолият объекти, бакалавриятнинг асосий ўқув режа ва фан дастури (бакалаврият дастури), профиль, ўқиб-ўрганиш натижалари, ўқув цикли; ўзбек тилини ўқитиш методикаси, ҳозирги ўзбек тили, нутқ, меъёр, ўзбек адабиёти, тил ўрганиш, тил ўрганишнинг психолингвистик асослари, юклама, юклама ҳажми, замонавий педагогик технологиялар, моделлар ва моделлаштириш, илмий бошқариш, ахборот-коммуникатив тизимлар, замонавий тадқиқот методлари, ахборот ва замонавий педагогик технологиялар, моделлар ва моделлаштириш, фан ишчи дастурлари, замонавий улчов асбоблари, илмий тадқиқотларни ташкил этиш, виртуал электрон билим манбалари, дидактика, назария.

Ишлаб чиқувчи, келишилган асосий кадрлар истеъмолчилари

ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН:

Алишер Навоий номидаги Тошкент давлат ўзбек тили ва адабиёти университети

Ректор Ш. Сирожидинов

2020 йил « 13 » 08

М.Ў.

КЕЛИШИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси
Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги
хузуридаги Олий таълимни
ривожлантириш тадқиқотлари ва илғор
технологияларни татбиқ этиш маркази

Директор З. Хакимов

2020 йил « _____ » _____

М.Ў.

Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими
вазирлиги хузуридаги Республика таълим
маркази

Директор Ш. Сагторов

2020 йил « 13 » 08

М.Ў.

**Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги
бакалаврият таълим йўналишлари учун янгидан яратиладиган малака талабларига
киритиладиган кадрлар истеъмолчиларининг таълим йўналиши битирувчилари
касбий фаолиятларига қўйиладиган умумий малака талаблари (касбий
компетентлик талаблари)**

т/р	Вазирлик (идора)нинг ташкилот (корхона)лари учун кадр тайёрланаётган бакалаврият таълим йўналиши		Вазирлик (идора)нинг таълим йўналиши битирувчилари касбий фаолиятларига қўйиладиган умумий малака талаблари (касбий компетентлик талаблари)
	Шифри	Номи	
1.	5112400	Ўзга тилли гуруҳларда ўзбек тили	<p>Битирувчи қуйидаги касбий компетенция ва қобилиятларга эга бўлиши керак:</p> <ul style="list-style-type: none"> – “Бола ҳуқуқларининг кафолатлари тўғрисида”ги Қонунини; Ўзбекистон Республикаси Президентининг, Вазирлар Маҳкамасининг таълим тизимини такомиллаштиришга оид Қарор ва фармойишларини ҳамда давлат таълим стандартларини мукамал билиш; – ўзга тилли гуруҳларда ўзбек тили, адабий ўқиш фанларини ўқитишда намунавий инновацион технологик жараёнларни ишлаб чиқиш ва уларни қўллаш; – ўзга тилли гуруҳларда ўзбек тили, адабий ўқиш фанлари ўқитишда машғулотларда мавзунини ўқувчилар ёш хусусиятидан келиб чиқиб ўтиш усуллари борасида илмий билимлар, амалий маҳорат ва кўникмаларни эгаллаш; - таълим мазмунини белгилаш тамойиллари ва мезонларига риоя этиш, ўқув материалларини танлаш ва тизимлаштиришга доир замонавий ёндашувларни ҳисобга олиш, ўқув материалларини моделлаштириш малакасига эга бўлиш; - ўзбек тили ва адабиётини, ҳозирги рус тилининг ўзига хос хусусиятлари, илмий-назарий, фалсафий-эстетик асосларини, замонавий таълим технологияларини чуқур ўзлаштириш; - ўзбек тили ва адабиётининг бой имкониятларидан фойдалана олиш, бунинг учун ўз устида тинимсиз ишлаш, мустақил билим олиш кўникмаларини шакллантириш; - кенг дунёқарашга эга бўлган ва мустақил фикрлайдиган маънавий етук мутахассис сифатида шаклланиш; - ўзбек тили ва адабиётини ўзга тилли мактаблар, профессионал таълим, хорижий мамлакатларда ташкил қилинган ўзбек тили курслари, марказларида ўқитишнинг самарали усуллари чуқур эгаллаши ва ундан фойдалана олиш кўникмаларига эга бўлиш; - рус, инглиз тилини чуқур ўзлаштириши ва ундан касбий фаолиятда фойдалана олиш; - ривожланган хорижий мамлакатлар таълим

			<p>тизими билан яқиндан танишган ҳолда улардаги ўқитишнинг илғор усулларини таълим жараёнига татбиқ қила олиш;</p> <p>-таълим-тарбиянинг хилма-хил методларини, замонавий педагогик технологияларни оқилона танлай олиш, ижодий ёндашув асосида метод ва технологияларнинг миллий менталитетга мослигини таъминлаш;</p> <p>- ўзбек тили, адабиёти, чоғиштирма тилшунослик соҳасида олинган назарий амалий билимларни қўллаш орқали илмий тадқиқотлар олиб бориш;</p> <p>- илмий-тадқиқот институтлари ва илмий марказларда ўзбек тилини ўқитиш методикасига, шунингдек, тилшунослик, адабиётшуносликнинг назарий масалаларига оид мавзуларда тадқиқотлар олиб бориш;</p> <p>- рус ва бошқа хорижий тиллардаги манбаларни ўқий олиш ва таржима қила олиш, ўз тадқиқоти мавзусига оид рус, инглиз тилидаги материалларни ўқий олиш ва амалда қўллаш;</p> <p>- интернет тармоғида энг янги илмий ютуқлар хақидаги маълумотларни мақсадга йўналган ҳолда қидириш ва топиш;</p> <p>-касбий фаолият объекти йўналишига мос янги илмий натижалар, илмий адабиётлар ёки илмий-тадқиқот лойиҳаларини ўрганиш;</p> <p>-тил ва адабиёт ўқитишнинг самарали методларига оид хорижий давлатлардаги илмий тўпламлар, илмий-тадқиқотларни ўрганиш;</p> <p>-маълумотларни жамлаш, қайта тайёрлаш, мавзу бўйича илмий маълумотларни тизимли таҳлил қилиш;</p> <p>-илмий-тадқиқот натижалари ва ишланмаларини татбиқ этиш.</p> <p>-олимпиадаларга, турли мусобақаларга, илмий конференция ва фестивалларга тайёрлаш, очик дарслар ташкил қилиш, фан тўгараклари ишларига раҳбарлик қилиш.</p>
--	--	--	---

Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги
 Республика Таълим маркази директори

Ш. Сатторов

Ўзбекистон Республикаси
 Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ҳузуридаги
 Олий таълимни ривожлантириш тадқиқотлари ва илғор
 технологияларни татбиқ этиш маркази

З. Ҳакимов

Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2017 йил 20 апрелдаги ПҚ-2909-сон Қарори билан тасдиқланган “2017-2021 йилларда Олий таълим тизимини комплекс ривожлантириш чора-тадбирлар Дастури ижросини таъминлаш бўйича Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги Дастури”нинг III-қисмида ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иктисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-3151- ҳамда 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-3775-сонли қарорларида, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 8 октябрдаги ПФ-5847-сон билан тасдиқланган “Ўзбекистон Республикаси олий таълим тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепцияси”да ва ҳар бир таянч ОТМ учун Ҳукумат томонидан чиқарилган Фармон ва қарорларида белгиланган вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида 5112400 – Ўзга тилли гуруҳларда ўзбек тили бакалаврият таълим йўналиши малака талабларини турдош олий таълим муассасалари билан

КЕЛИШУВ БАЁННОМАСИ

Тошкент ш.

“12” 08 2020 й.

Қатнашдилар: У.Саломов – Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирининг биринчи ўринбосари, Ш.Шерматов – Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазири, ЖизДПИ ўқув ишлари бўйича проректори, НавДПИ ректори, ҚўқонДПИ ўқув ишлари бўйича проректори, НукусДПИ ўқув ишлари бўйича проректори, БухДУ ўқув ишлари бўйича проректори, ГулДУ ўқув ишлари бўйича проректори, СамДУ ўқув ишлари бўйича проректори, ТерДУ ўқув ишлари бўйича проректори, ҚаршиДУ ўқув ишлари бўйича проректори, УргДУ ўқув ишлари бўйича проректори, ФарДУ ўқув ишлари бўйича проректори, ҚҚДУ ўқув ишлари бўйича проректори, АндДУ ўқув ишлари бўйича проректори, Б.Абдушукуров – Алишер Навоий номидаги Тошкент давлат ўзбек тили ва адабиёти университети Ўзбек филологияси факультети декани, А.Сайфуллаев – Алишер Навоий номидаги Тошкент давлат ўзбек тили ва адабиёти университети Таржима назарияси ва амалиёти факультети декани, Л.Раупова – Алишер Навоий номидаги Тошкент давлат ўзбек тили ва адабиёти университети Ўзбек тили ва адабиётини ўқитиш факультети декани, С.Мухамедова – Ўзбек тили факультети декани ва таклиф этилганлар.

КУН ТАРТИБИ:

1. Алишер Навоий номидаги Тошкент давлат ўзбек тили ва адабиёти университетига Ижодий ишчи гуруҳлар томонидан тайёрланган Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-3151- ҳамда 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг камровли ислохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-3775-сонли қарорларида, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 8 октябрдаги ПФ-5847-сон билан тасдиқланган “Ўзбекистон Республикаси олий таълим тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепцияси”да ва ҳар бир таянч ОТМ учун Хукумат томонидан чиқарилган Фармон ва қарорлар асосида 5111200 – Ўзбек тили ва адабиёти, 5112400- Ўзга тилли гуруҳларда ўзбек тили, 5611600 –Ноширлик иши, 51201100 – Филология ва тилларни ўқитиш (ўзбек тили), 5120900 – Ўзбек-инглиз таржима назарияси ва амалиёти таълим йўналишлари малака талаблари муҳофазаси.

Сўзга чиқди: Алишер Навоий номидаги Тошкент давлат ўзбек тили ва адабиёти университетининг ўқув ва тарбиявий ишлар бўйича проректори С.Нормаматов ўз маърузасида Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2016 йил 13 майда ПҚ-4797-сонли “Алишер Навоий номидаги Тошкент давлат ўзбек тили ва адабиёти университетини ташкил этиш тўғрисида”ги Фармони ҳамда Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-3151- ҳамда 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг камровли ислохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-3775-сонли қарорларида, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 8 октябрдаги ПФ-5847-сон билан тасдиқланган “Ўзбекистон Республикаси олий таълим тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепцияси”да ўзбек тили ва адабиёти мутахассислари олдига жуда катта масъулиятли вазифалар қўйилганлигини таъкидлади. Жумладан, ўзбек тили ва адабиётини, унинг ўзига хос хусусиятлари, илмий-назарий, фалсафий-эстетик асосларини, замонавий таълим технологияларини чуқур ўзлаштирган, давр талабларига жавоб берадиган юксак малакали илмий ва педагог кадрлар тайёрлаш, талаба ёшларни, ўзбек тили ва адабиётининг бой имкониятларидан фойдаланган ҳолда, Ватанга муҳаббат ва садоқат, умумбашарий қадриятларга ҳурмат руҳида, кенг дунёқарашга эга бўлган ва мустақил фикрлайдиган,

маънавий етук инсонлар этиб тарбиялаш, умумий ўрта таълим мактаблари ва академик лицейлари, олий таълим муассасаларида ўзбек тили ва адабиёти фанини ўқитишнинг янги ва самарали методлари бўйича илмий изланишлар олиб бориш, илғор педагогик технологияларни кенг жорий этиш вазифалари университетнинг устувор йўналиши сифатида белгилангани, шунинг учун ҳам ушбу вазифаларни ўз вақтида самарали ҳал этиш мақсадида таълим йўналишлари малака талабларини қайта ишлаб чиқиш зарурияти туғилганини айтиб ўтди ҳамда университет ректори томонидан тузилган ишчи гуруҳ томонидан таълим йўналиши малака талаблари Фармон ва қарорларда белгиланган вазифалар мазмун-моҳияти чуқур сингдирилган ҳолда қайта ишлаб чиқилгани ҳақида ахборот берди.

Мажлис иштирокчиларидан мазкур малака талабларини муҳокама қилиш ҳамда фикр-мулоҳазалар, таклифлар билдиришни сўради.

Эшитилди: В.Назаров – университет ўқув-методик бўлими томонидан таълим йўналишлари бўйича мутахассисларни жалб қилган ҳолда Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–2909-, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иктисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-3151- ҳамда 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-3775-сонли қарорларида, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 8 октябрдаги ПФ-5847-сон билан тасдиқланган “Ўзбекистон Республикаси олий таълим тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепцияси”да белгиланган вазифаларга асосан бакалаврият таълим йўналишлари малака талаблари лойиҳалари ишлаб чиқилди. 5111200 – Ўзбек тили ва адабиёти, 5112400- Ўзга тилли гуруҳларда ўзбек тили, 5611600 –Ноширлик иши, 51201100 – Филология ва тилларни ўқитиш (ўзбек тили), 5120900 – Ўзбек-инглиз таржима назарияси ва амалиёти таълим йўналишлари бўйича малака талабларини ишлаб чиқувчи Ишчи гуруҳ қуйидаги таркибда фаолият юритди:

Ш.С.Сирожиддинов – Алишер Навоий номидаги Тошкент давлат ўзбек тили ва адабиёти университети ректори, Ишчи гуруҳ раиси;

С.Нормамов – ўқув ишлари бўйича проректор – раис ўринбосари;

Б.Абдушукуров – Ўзбек филологияси факультети декани;

Л. Раупова – Ўзбек тили ва адабиёти факультети декани;

А.Сайфуллаев – Таржима назарияси ва амалиёти факультети декани;

С.Мухамедова – Ўзбек тили факультети декани.

Кун тартибидаги мазкур масала бўйича йиғилишда билдирилган фикр-мулоҳазалар ва таклифлар асосида

ҚАРОР ҚИЛИНДИ:

1. Алишер Навоий номидаги Тошкент давлат ўзбек тили ва адабиёти университетида Ишчи гуруҳлар томонидан тайёрланган 5111200 – Ўзбек тили ва адабиёти, 5112400- Ўзга тилли гуруҳларда ўзбек тили, 5611600 –Ноширлик иши, 51201100 – Филология ва тилларни ўқитиш (ўзбек тили), 5120900 – Ўзбек-инглиз таржима назарияси ва амалиёти таълим йўналишлари малака талабларини ишлаб чиқишда Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада

хамда 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга ошириладиган кенг қамровли ислохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича кўшимча чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-3775-сонли қарорларида, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 8 октябрдаги ПФ-5847-сон билан тасдиқланган “Ўзбекистон Республикаси олий таълим тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепцияси”да белгиланган вазифалар ва олий таълим соҳасини тартибга солувчи бошқа норматив-ҳуқуқий ҳужжатларга ҳамда халқаро тажрибаларга мувофиқ ишлаб чиқилганлиги, асосий кадрлар истеъмолчилари бўлган Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ҳамда Халқ таълими вазирлигидан экспертизадан ўтказилганлиги инобатга олинсин.

2. Алишер Навоий номидаги Тошкент давлат ўзбек тили ва адабиёти университетига мавжуд 5111200 – Ўзбек тили ва адабиёти, 5112400- Ўзга тилли гуруҳларда ўзбек тили, 5611600 –Ноширлик иши, 51201100 – Филология ва тилларни ўқитиш (ўзбек тили), 5120900 – Ўзбек-инглиз таржима назарияси ва амалиёти таълим йўналишлари малака талабларини тайёрлашда турдош ОТМлар томонидан билдирилган камчилик ва тақлифлар инобатга олингани таъкидлансин.

3. Мазкур малака талабларини ўрнатилган тартибда тасдиқлатиш учун Вазирлик ҳузуридаги Олий ва ўрта махсус, касб-хунар таълиминини ривожлантириш марказига топширилсин.

Мажлис раиси

Котиб

[Handwritten signature in blue ink]

Ш. Сирожидинов

Н. Чиниқулов

**Алишер Навоий номидаги Тошкент давлат ўзбек тили ва адабиёти университети
5112400 – Ўзга тилли гуруҳларда ўзбек тили бакалаврият таълим йўналиши малака
талабларининг ишлаб чиқувчилари ва асосий кадрлар истеъмолчилари ўртасида**

КЕЛИШУВ ДАЛОЛАТНОМАСИ

Тошкент ш.

“12” 08 2020 й.

Биз қуйида имзо чекувчилар – Ўзбекистон Республикаси Халқ таълим вазирлиги, Республика таълим маркази директори Ш. Сатторов ҳамда Алишер Навоий номидаги Тошкент давлат ўзбек тили ва адабиёти университети Ўқув ишлари бўйича проректори С.Нормаматовлар Олий ва ўрта махсус, касб-хунар таълимини ривожлантириш маркази, Халқ таълими вазирлиги ҳамда Алишер Навоий номидаги Тошкент давлат ўзбек тили ва адабиёти университетининг профессор-ўқитувчилари билан биргаликда Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-3151- ҳамда 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-3775-сонли қарорларида, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 8 октябрдаги ПФ-5847-сон билан тасдиқланган “Ўзбекистон Республикаси олий таълим тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепцияси”да белгиланган вазифалар ва олий таълим соҳасини тартибга солувчи бошқа норматив-ҳуқуқий ҳужжатларга ҳамда халқаро тажрибаларга мувофиқ ишлаб чиқилган малака талабларининг мазмуни билан танишиб, келишув ҳақида ушбу далолатномани туздик:

5112400 – Ўзга тилли гуруҳларда ўзбек тили бакалаврият таълим йўналишининг малака талабларини ишлаб чиқилишида кадрлар истеъмолчилари Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, ўрта махсус, касб-хунар таълим маркази, Ўзбекистон Республикаси Халқ таълим вазирлиги томонидан қўйилган талаблар инobatга олинган.

5112400 – Ўзга тилли гуруҳларда ўзбек тили бакалаврият таълим йўналишининг малака талаблари Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-3151- ҳамда 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-3775-сонли қарорлари, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 8 октябрдаги ПФ-5847-сон билан тасдиқланган “Ўзбекистон Республикаси олий таълим тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепцияси” ижросини таъминлаш ҳамда халқаро тажрибаларга мувофиқ ишлаб чиқилган.

5112400 – Ўзга тилли гуруҳларда ўзбек тили бакалаврият таълим йўналишининг малака талаблари ўқув режалари, фан дастурлари ҳамда бошқа ҳужжатларни яратиш учун асос ҳисобланади.

Ишлаб чиқилган 5112400 – Ўзга тилли гуруҳларда ўзбек тили бакалаврият таълим йўналишининг малака талабларини ўрнатилган тартибда тасдиққа тавсия этилиши мақсадга мувофиқ.

Ўзбекистон Республикаси
Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ҳузуридаги
Олий таълимни ривожлантириш тадқиқотлари ва
илғор технологияларни татбиқ этиш маркази

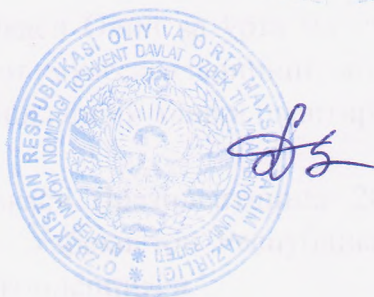
З.Ҳакимов

Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги,
Республика Таълим маркази директори

Ш.Сатторов

Ўқув ва тарбиявий ишлар бўйича
проректори

С.Нормаматов

**5112400 – Ўзга тилли гуруҳларда ўзбек тили бакалаврият таълим йўналиши
малака талабларининг ишлаб чиқишига
ТУШУНТИРИШ ХАТИ**

5112400 – Ўзга тилли гуруҳларда ўзбек тили бакалаврият таълим йўналишининг малака талабларини ишлаб чиқишда қуйидаги меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатларга асосланган:

➤ Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2016 йил 13 майдаги “Алишер Навоий номидаги Тошкент давлат ўзбек тили ва адабиёти университетини ташкил этиш тўғрисида”ги ПҚ – 4797 сонли Фармони;

➤ Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-сонли қарори;

➤ Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли Қарори;

➤ Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2018 йил 14 майдаги 426-сонли буйруғи;

➤ Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 4 июндаги “2018/2019 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг Олий таълим муассасаларига ўқишган қабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-3769-сонли Қарори;

➤ Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли Қарори;

➤ Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топшириғи;

➤ Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирининг 2018 йил 7 июндаги “олий таълим муассасаларининг янги 2018/2019 ўқув йилига самарали тайёргарлик кўриш ишларини ташкиллаштириш тўғрисида”ги 504-сонли буйруғи;

➤ Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 8 октябрдаги ПФ-5847-сон билан тасдиқланган “Ўзбекистон Республикаси олий таълим тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепцияси”.

5112400 – Ўзга тилли гуруҳларда ўзбек тили бакалаврият таълим йўналишининг малака талабларини ишлаб чиқишда таълим соҳасининг бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари битирувчиларига қўйиладиган малака талабларида кадрлар истеъмолчилари томонидан берилган кўрсатмалар ҳисобга олинган.

Олдинги бакалаврият таълим йўналиши ўқув режасидаги юклама ҳажми билан қиёслаганда янги малака талаби ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 8 октябрдаги ПФ-5847-сон билан тасдиқланган “Ўзбекистон Республикаси олий таълим тизимини 2030 йилгача ривожлантириш

концепцияси” бўйича бакалавриятда ўқув режадаги фанлар Мажбурий ва танлов фанларига ажратилди. Ўқув режадаги фанларнинг 53 % ини мажбурий фанлар, 47 % ини танлов фанлари ташкил этади. Шунингдек, ўқув режадаги аудитория ва мустақил таълим соатлари, мувофик равишда 44% ва 56% ни ташкил этади. Ҳар бир ўқув семестрида талаба учун 30 кредит тўплаши белгиланган. Семестрдаги аудитория соатлари эса 15 соатга кискартирилди.

Ушбу малака талаби “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури”нинг мақсади ва вазифаларининг, шунингдек, таълим-тарбияга йўналтирилган ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президенти, Вазирлар Маҳкамасининг қарор ва фармонлари, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 8 октябрдаги ПФ-5847-сон билан тасдиқланган “Ўзбекистон Республикаси олий таълим тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепцияси”ни мукамал амалга оширилишига қаратилган.

Малака талаби дастурида миллий мустақиллик, демократия, бой миллий ва маънавий анъаналар, халқнинг теран интеллектуал имкониятлари ва умуминсоний кадриятлар тамойиллари ҳисобга олинди.

Малака талаби асосида таълим олувчиларда чуқур билим, мустақил фикрлаш, юксак касбий малакавий кўникма шаклланиши таъминланади.

Ушбу малака талаби халқаро тажриба, техника, технологиялар, фаннинг ривожланиш даражаси ва ютуқлари иқтисодий устуворлик шароитида кадрларга нисбатан ишлаб чиқариш ва амалиётда қўйиладиган талабларни ҳисобга олган ҳолда илмий асосланди.

Ўқув юқламасининг оддийдан мураккабга қараб тузилишига эришилганлиги натижасида таълим олувчиларнинг қобилиятлари ва эҳтиёжларига кўра таълимни табақалаштириш имкониятлари ҳисобга олинди.

Таълим олувчилар ва битирувчиларни тайёрлаш, таълим фаолияти сифатини баҳолаш мезонлари ва тартибларининг белгиланган меъёрий-қоидаларга мослигига эришилди.

Малака талабининг қулайлиги - унинг бажарилишини назорат қилиш, меъёр ва талаблари бузилишининг олдини олиш имкониятлари инobatга олинган бўлиб, таълим йўналишининг малака талабини ишлаб чиқишда муҳим аҳамият касб этди.

5112400 – *Ўзга тилли гуруҳларда ўзбек тили бакалаврият таълим йўналишининг* малака талабларига тажрибада синовдан ўтган таълим ҳамда ишлаб чиқариш амалий фаолиятларининг илғор меъёрлари киритилди.

5112400 – *Ўзга тилли гуруҳларда ўзбек тили бакалаврият таълим йўналишининг* малака талабларини ишлаб чиқишда мамлакат ижтимоий-иқтисодий тараққитининг истиқболлари, жамият эҳтиёжи, фан, техника, технология ва маданият ютуқлари, кадрлар тайёрлаш борасида жаҳон тенденцияларидан келиб чиқиб, иқтисодиёт соҳаларининг модернизациялашув шароитида кадрлар истеъмолчиларининг талабларини олий таълим мазмунига тезкор жорий этишига тегишли шароитлар яратиш, олий таълим давлат талим стандартларини халқаро амалиётдаги академик стандартлар билан уйғунлаштирилди ҳамда уларни узвийлиги таъминланди.

Ўқув ва тарбиявий ишлар
бўйича проректор

С.Нормаматов

5112400– Ўзга тилли гуруҳларда ўзбек тили бакалаврият таълим йўналишининг малака талабларини ишлаб чиқишда олий маълумотли кадрлар тайёрлашнинг хорижий тажрибалардан фойдаланганлиги ҳақида

МАЪЛУМОТНОМА

Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–2909-, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иктисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-3151- ҳамда 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг камровли ислохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-3775-сонли қарорларида таълим-тарбия тизимининг барча бўғинларида бошқа фанлар қатори ўзбек тили ва адабиёти фанини ўқитишнинг ҳамда ушбу соҳа бўйича юқори малакали кадрлар тайёрлашнинг сифатини тубдан ошириш бўйича жуда муҳим ва долзарб вазифаларни қўйди.

Жумладан, ўзбек тили ва адабиётини ўзига хос хусусиятлари, илмий-назарий, фалсафий-эстетик асосларини, замонавий таълим технологияларини чуқур ўзлаштирган, давр талабларига жавоб берадиган юксак малакали илмий ва педагог кадрлар тайёрлаш, талаба ёшларни ўзбек тили ва адабиётининг бой имкониятларидан фойдаланган ҳолда, Ватанга мухаббат ва садоқат, умумбашарий кадриятларга ҳурмат руҳида, кенг дунёқарашга эга бўлган ва мустақил фикрлайдиган, маънавий етук инсонлар этиб тарбиялаш, умумтаълим мактабларида ўзбек тили (давлат тили), адабий ўқиш, академик лицейлари, олий таълим муассасаларида ўзбек тили (давлат тили) фанини ўқитишнинг янги ва самарали методлари бўйича илмий изланишлар олиб бориш, илғор педагогик технологияларни кенг жорий этиш вазифалари йўналишнинг устивор вазифалари сифатида белгиланди.

Фармоннинг мазмун-моҳияти, мақсади ҳамда белгилаб берилган вазифалар малака талаблари мазмунига тўлиқ сингдирилди. Шу билан бирга, малака талабларини ишлаб чиқишда Буюк Британия, Германия, Япония, Жанубий Корея каби ривожланган хорижий мамлакатларнинг илғор тажрибалари ўрганилди. Уларнинг ўқитиш тизими, ўқув режасидаги фанлар рўйхати таҳлил қилиниб, ижобий жиҳатлари ўзлаштирилди. Кредит-модуль тизими асосида малака талаблари ишлаб чиқилди.

5112400–Ўзга тилли гуруҳларда ўзбек тили бакалаврият таълим йўналишининг малака талаблари лойиҳасини ишлаб чиқишда хорижий мамлакатлардаги таълим соҳаси учун педагогик кадрлар тайёрлаш вақтининг кўп қисми малака амалиётини ўтказишга ажратилганлиги ҳисобга олинган. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2015 йил 10 январдаги 3-сонли Қарори ҳамда 2018 йил 5 июнь куни Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг

мамлакатда амалга оширилаётган кенг камровли ислохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича кўшимча чора-тадбирлар тўғрисидаги қарори асосида бакалаврият таълим йўналишлари талабаларининг малака амалиётларини ўтказиш муддати 30 ҳафтага оширилди.

110000- педагогика аълим соҳаси учун кадрлар тайёрловчи хорижий университетларнинг аксариятида бакалавр йўналишларининг ўқитиш муддати 4 йил, магистратура мутахассисликлариники эса 2 йил этиб белгиланганлиги ҳисобга олинди.

Хорижий мамлакатлар олий таълим муассасаларидаги талабага ўз танлови бўйича фан ўрганиш имкониятини бериш, яъни таълимни демократлаштиришни назарда тутган ҳолда, ушбу 5112400– Ўзга тилли гуруҳларда ўзбек тили йўналиши ўқув режасидаги танлов фанлари ҳажми олдинги авлод ўқув режасидаги танлов фанлари ҳажмига нисбатан оширилган.

Алишер Навоий номидаги Тошкент

давлат ўзбек тили ва адабиёти

университети Ўқув ва тарбиявий ишлари бўйича

проректори

С.Нормаматов

5112400 – Ўзга тилли гуруҳларда ўзбек тили бакалаврият таълим йўналиши учун тайёрланган малака талабларига

ТАҚРИЗ

Ўзга тилли гуруҳларда ўзбек тили таълим йўналиши бўйича бакалаврлар тайёрлашга қаратилган мазкур малака талаблари 5112400 – Ўзга тилли гуруҳларда ўзбек тили бакалаврият таълим йўналиши бўйича олий маълумотли бакалаврлар тайёрлаш ўқув режа ва фан дастурларининг ўзлаштирилишини амалга оширишда Ўзбекистон Республикаси ҳудудидаги барча олий таълим муассасалари учун талаблар мажмуини ифодалайди. Унда мазкур таълим йўналишининг умумий тавсифи ва таснифи тақдим этилган: бакалаврлар касбий фаолиятининг соҳалари ва объектлари ҳамда бакалавр касбий фаолиятининг турлари, касбий мослашув ҳамда таълимни давом эттириш имкониятлари аниқ ва тўғри кўрсатиб берилган.

5112400 – *Ўзга тилли гуруҳларда ўзбек тили* таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий компетенцияларига қўйиладиган умумий талаблар, таълим дастурини ўзлаштириш натижасида касбий тайёргарликнинг асосий турлари ва ихтисослигига мос касбий вазифалар қўйилган. Педагогик, илмий-тадқиқот ҳамда маънавий-маърифий, ташкилий-бошқарув фаолиятидаги вазифалари, бакалаврнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган талаблар аниқ белгиланган.

5112400 – *Ўзга тилли гуруҳларда ўзбек тили* бакалаврият таълим йўналишининг ўқув режаси ва фан дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар бакалаврият таълим йўналиши ўқув режаси ва фанлар дастурлари таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг тавсифи ҳамда касбий компетенцияларига қўйиладиган талабларга мувофиқ, талабалар мажбурий ва танлов фанларини ўзлаштириши, амалиётларни ўташи ва натижада касбий фаолиятида зарур билим, кўникма ва малака компетенцияларини эгаллашини таъминловчи мазмунда ишлаб чиқилган.

5112400 – *Ўзга тилли гуруҳларда ўзбек тили* таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятининг объектлари – ўзбек тили (давлат тили), ўзбек тили ва адабиёти таълими жараёнлари; ўқитишнинг замонавий педагогик технологиялари ва методлари, таълимнинг назарий масалалари; ўқитиш методикаси; лойиҳалаштириш асосида ўқув жараёнини бошқариш технологиялари, маъруза, амалий ва лаборатория машғулотларини лойиҳалаштириш ва ташкил этиш жараёни, таълим соҳасидаги муаммолар ва уларнинг ечимларини топишни ташкил этиш жараёни; таълимни бошқариш ва педагогик жараённи ташкил этиш кабиларнинг тўғри белгилаб олинганлиги бу йўналишда етук мутахассислар тайёрлашга яхши имкониятлар беради.

5112400 – *Ўзга тилли гуруҳларда ўзбек тили* таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолияти қуйидагилар: ўзга тилли умумий ўрта таълим мактаблари ва ўрта махсус таълими муассасаларида “Ўзбек тили”, “Она тили ва адабиёти”, “Ҳозирги ўзбек адабий тили”, “Адабиёт” фанларидан ўрнатилган тартибда дарс бериш; таълим тизимида кабинет мудирини ва унга

тенглаштирилган лавозимларда ишлаш; мос таълим йўналишлари бўйича таълимни амалга оширувчи вазирликлар, унинг тармоқ бошқармалари ва муассасаларида методист бўлиб ишлаш; ижтимоий-гуманитар йўналишдаги илмий-тадқиқот ташкилотларида кичик илмий ходим бўлиб ишлаш; архивларда, хорижий мамлакатларда ташкил қилинган ўзбек тилини ўргатувчи курсларда, ўзбек тили ва маданияти марказларида фаолият кўрсатиш; вазирлик ва ташкилотлар раҳбарларининг маънавий-маърифий ишлар самарадорлигини ошириш, давлат тили тўғрисидаги қонун ҳужжатларига риоя этилишини таъминлаш масалалари бўйича маслаҳатчи сифатида ишлаш; ишлаб чиқариш соҳаларида, касбий таълим педагогикаси ва технологияси, ўқитишнинг дидактик воситаларини ишлаб чиқиш ва амалиётга жорий этишни қамраб олиши белгиланган.

5112400 – *Ўзга тилли гуруҳларда ўзбек тили* таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг турлари: педагогик; илмий-тадқиқот; маънавий-маърифий; ташкилий-бошқарув; ахборот-таҳлилий фаолият кабилардан иборатлиги, йўналиш бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиққан ҳолда бакалаврларнинг касбий фаолият турларида кўшимча ва ўзгаришлар бўлиши мумкин қайд қилинган.

5112400 – *Ўзга тилли гуруҳларда ўзбек тили* таълим йўналиши бўйича бакалавр касбий фаолиятларининг соҳалари, объектлари ва турларига мувофиқ бакалаврият битирувчиси бажаришга қодир бўлиши лозим бўлган касбий вазифалар аниқ белгилаб берилган. Узлуксиз таълим тизими талабларига риоя этилган бакалаврият таълим йўналишида ўқитилиши назарда тутилган фанларнинг мазмуни бакалавр қандай тасаввурга эга бўлиши; нималарни билиши ва қай даражада малака ҳосил қилиши ва кўникмаларга эга бўлиши кераклиги ҳақида аниқ тасаввур беради.

5111400 – *Ўзга тилли гуруҳларда ўзбек тили* бакалаврият таълим йўналиши ўқув режасидаги умумий юклама ҳажмининг тақсимооти ҳам назарий таълим ва амалиётни уйғунликда олиб боришга мос равишда амалга оширилган.

5111400 – *Ўзга тилли гуруҳларда ўзбек тили* бакалаврият таълим йўналиши учун тайёрланган ушбу малака талабларидаги бакалаврларнинг тайёргарлик даражаси ва зарурий билимлар мазмунига қўйиладиган талаблар бугунги куннинг мутахассиси – яхши билим ва малакага эга етук педагог, илмий ходим ва ташкилотчи-бошқарувчини етиштиришни кўзда тутганлигини алоҳида эътироф этамиз ва уни амалиётга татбиқ этиш мумкинлигини ҳисобга олган ҳолда тасдиқлашга тавсия этамиз.

**Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари
университети “Ўзбек тили ва адабиёти”
кафедраси мудири, педагогика фанлари
бўйича фалсафа доктори (PhD)**

Зилола Салишева

5112400 – Ўзга тилли гуруҳларда ўзбек тили таълим йўналиши у
тайёрланган малака талабларига
ТАҚРИЗ

Ўзбекистон Республикаси ҳудудидаги олий таълим муассасалари талаблар мажмуасини ўзида ифодалаган Олий таълимнинг ушбу малака талабларида 5112400 – Ўзга тилли гуруҳларда ўзбек тили бакалаврият таълим йўналишининг умумий таснифи, мазкур таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар бакалаврият таълим йўналиши ўқув режаси ва фан дастурлари мазмунини қўйиладиган умумий талаблар тақдим этилган.

Малака талаблари Ўзбекистон Республикаси Президенти Шайх Муҳаммад Саломон Мирзиёевнинг 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга ошириладиган қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги қарорида белгиланган вазифалар камраб олинишни ҳолда ишлаб чиқилган. Унда юқори малакали, рақобатбардор педагог кадр тайёрлашни инобатга олган ҳолда, таълим йўналиши учун зарур бўлган янги фанлар киритилган, бакалаврлар касбий фаолиятининг соҳалари ва объектлари ҳамда бакалавр касбий фаолиятининг турлари, касбий мослаш имкониятлари кўрсатилган.

Соҳа бўйича бакалавр эгаллаши лозим бўлган малака ва компетенциялар, касбий компетенциялар изоҳланган. Умумий ўрта таълим мактаблари ва академик лицейларнинг ўзга тилли гуруҳларида педагог фаолият олиб бориш учун педагогик, илмий-тадқиқот, маънавий-маърифий фаолиятида, ташкилий-бошқарув фаолиятида эгалланиши зарур бўлган касбий компетенциялар асослаб берилган. Малака талабларида, хусусан умумий ўрта таълим мактаблари ва академик лицейларнинг ўзга тилли гуруҳларида ўзбек тили, ўзбек адабиёти фанлари бўйича педагогик фаолият олиб бориш учун қўйилган талаблар замонавий педагог эгаллаши зарур бўлган энг керакли сифатларни ўзида жамлаган. Зеро, малака талаблари кўрсатилганидек, педагог яхши билимга эга бўлиши билан бирга, ўқув фанларини ўқитиш методикасини эгаллаган бўлиши, замонавий инфор­мация ва педагогик технологиялардан фойдаланиб ностандарт ўқув машғулотларини ишлаб чиқиш ва ўтказиш қобилиятига эга бўлиши, мустақил таълим йўналишида ижодий қидирув натижасида ўқитиладиган фан ҳамда педагогик фаолият соҳасидаги методлар, воситалар ва шакллар жабҳаларида ўз-ўзини мукамиллаштириб бориш қобилиятига эга бўлиши, электрон таълим учун ўқув-методик мажмуаларни ишлаб чиқиш қобилиятига эга бўлиши керак.

Фанлар блоки ва уларнинг мазмуни бакалавр эгаллаши лозим бўлган билим, малака ва кўникмаларни шакллантириш, фанларни тўғри танлаб қўйиш имкониятини яратган. Таълим сифатига қўйиладиган талаблар рақобатбардор кадрлар етиштиришга қаратилган. Меҳнат бозори конъюнктураси таълим ўзгараётган шароитда бакалаврият таълим йўналишлари бўйича ўқув режалари ва фанлар дастурларининг мослашувчанлиги таъминланган.

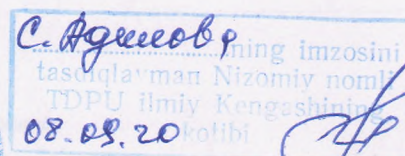
5112400 – Ўзга тилли гуруҳларда ўзбек тили таълим йўналиши учун тайёрланган малака талаблари узлуксиз таълим тизими талабларига рио этилган бакалаврият таълим йўналишида ўқитилиши назарда тутилган фанларнинг мазмуни бакалавр қандай тасаввурга эга бўлиши; нималарни билиши ва қай даражада малака ҳосил қилиши ва кўникмаларга эга бўлиши кераклиги ҳақида аниқ тасаввур беради.

Узлуксиз таълим тизими талабларига рио этилган бакалаврият таълим йўналишида ўқитилиши назарда тутилаётган фанларнинг малака талаб нуктаи назаридан тақдим этилаётган мазмуни ва йўналиш ўқув режасидаги умумий юклама ҳажми тақсимотнинг назарий таълим ва амалиётни уйғунликда олиб боришга мослиги мазкур йўналишда яхши мутахассислар тайёрлашда муҳим рол ўйнайди.

Хуллас, 5112400 – Ўзга тилли гуруҳларда ўзбек тили таълим йўналиши учун тайёрланган ушбу малака талабларидаги бакалаврларнинг тайёргарлик даражаси ва зарурий билимлар мазмунига қўйиладиган талаблар бугунги куннинг мутахассиси-яхши билим ва малакага эга етук педагог, илмий ходим ва ташкилотчи-бошқарувчини етиштиришни кўзда тутганлигини алоҳида эътироф этамиз ва уни амалиётга татбиқ этиш мумкинлигини ҳисобга олган ҳолда тасдиқлашга тавсия этамиз.

Низомий номидаги Тошкент
давлат педагогика университети
“Ўзбек тили ва адабиёти”
кафедраси доценти, педагогика
фанлари номзоди

Саодат Адилова

5112400 – Ўзга тилли гуруҳларда ўзбек тили таълим йўналиши бўйича таълим дастурининг тuzилиши

T/p	Фаннинг малакавий коди	Ўқув фаилари, блоклари ва фаолият турларининг номлари	Умумий юкламанинг хажми, соатларда	Жами кредит
1.00	Табиий-илмий ва гуманитар фаилар		1260	42
1.01	100.1PHL2M	Фалсафа	60	2
1.02	100.2UZT2M	Ўзбекистоннинг энг янги тарихи	60	2
1.03	100.3IT10M	Интеграллашган инглиз тили	300	10
1.04	200.1UPS4M	Умумий психология	120	4
1.05	200.2UPD5M	Умумий педагогика	150	5
1.06	<i>Танлов фан</i>		570	19
2.00	Умумқасбий фаилар		2250	75
2.01	300.1TNSM	Тилшунослик асослари	150	5
2.02	400.1O'RQT15M	Ўзбек ва рус тилларининг киёсий типологияси	450	15
2.03	200.4DTM4M	Давлат тилида иш юритиш ва мониторинг	120	4
2.04	<i>Танлов фаилари</i>		1530	51
3.00	Ихтисослик фаилари		2370	79
3.01	300.2O'A13M	Ўзбек адабиёти	390	13
3.02	300.3O'TM18M	Ўзбек тилини ўқитиш методикаси	540	18
3.03	300.4AO'M10M	Адабий ўқиш методикаси	300	10
3.04	200.3HO'AT14M	Ҳозирги ўзбек адабий тили	410	14
3.05	<i>Танлов фаилари</i>		720	24
4.00	Қўшимча фаилар		240	8
		жами	6120	204
		Малакавий ва педагогик амалиётлар	1080	36
		Яқуний давлат аттестацияси		
		Аттестация		
		ЖАМИ:		36
		ҲАММАСИ	7200	240

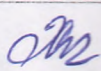
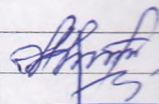
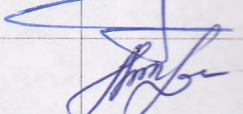
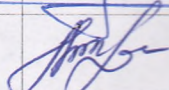
Ўқув ва тарбиявий ишлари бўйича проректор

С.Нормаматов

5111200 – Ўзга тилли гуруҳларда ўзбек тили бакалаврият таълим йўналиши бўйича
малака талаблари ва ўқув режасини ишлаб чиқувчи

Ишчи гуруҳ таркиби

т/р	Ишчи гуруҳ раиси ва аъзоларининг Ф.И.Ш.	Лавозими, илмий даражаси ва унвони, иш жойи	Имзо
Раис			
1	С.Мухамедова	Ўзбек тили кафедраси мудири, филология фанлари доктори, профессор	
Аъзолари:			
2	Ў.Бобоёров	Ўзбек тили кафедраси катта ўқитувчиси	
3	Б.Элов	Ахборот технологиялари кафедраси мудири, техника фанлари номзоди	
4	Х.Ахмедова	Ахборот технологиялари кафедраси ўқитувчиси	

Ўқув ва тарбиявий ишлар
бўйича проректор

С. Нормаматов